

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA S'-GRAVENHAGE

**Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.minfin.nl

Ons kenmerk
BFB 2010-941M

Datum 26 augustus 2010
Betreft: Eerste Review hervormingsprogramma Griekenland

Geachte voorzitter,

Op 19 augustus publiceerde de Europese Commissie het eerste formele voortgangsrapport over de implementatie door Griekenland van de maatregelen waaraan dat land zich, in het kader van het leningenpakket van het IMF en de landen van het eurogebied, heeft gecommitteerd. Het rapport is gebaseerd op de uitkomsten van een gezamenlijke missie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB naar Athene tussen 26 juli en 5 augustus. Met deze brief wil ik u informeren over de conclusies van deze eerste review. Het rapport van de Commissie vindt u in de bijlage.

Voorgeschiedenis

Op 18 mei 2010 is de eerste tranche van 20 miljard euro (waarvan 14,5 miljard van de eurolanden en 5,5 miljard van het IMF) aan Griekenland uitgekeerd. In ruil hiervoor heeft Griekenland in moeten stemmen met een zeer fors pakket aan beleidsmaatregelen en hervormingen dat erop gericht is de Griekse overheidsfinanciën te saneren, de economische structuur te verbeteren, en de stabiliteit in de Griekse financiële sector te waarborgen. Uitkering van volgende tranches is afhankelijk van naleving van de afspraken in de eerder overeengekomen Memorandum of Economic and Financial Policies (MEFP). In dit Memorandum, dat ik u eerder stuurde (bijlage bij kenmerk BFB 2010-450M), wordt omschreven aan welke condities Griekenland moet voldoen voordat elke afzonderlijke tranche verstrekt kan worden.

Het IMF, de Europese Commissie en de ECB rapporteren vier keer per jaar over de implementatie van de overeengekomen maatregelen en hervormingen. Deze analyse vormt de basis voor de beslissing van lidstaten van het eurogebied om al

dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende tranche. Unanimititeit van de lidstaten is vereist voor uitkering.

Naar aanleiding van de eerste formele review, die plaatsvond tussen 26 juli en 5 augustus 2010, heeft de Commissie met steun van de ECB een voortgangsrapport opgesteld. Op basis van de conclusies van het voortgangsrapport zullen de lidstaten dan besluiten over de uitkering van een tweede leningentranche.

De conclusies van de eerste review

De Commissie oordeelt, samen met het IMF, dat Griekenland in ruim voldoende mate voldoet aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in de MEFP voor vrijgave van de tweede leningentranche. Griekenland ligt op schema met de implementatie van de overeengekomen budgettaire-, structurele-, en financiële sectormaatregelen.

Budgettaire maatregelen

De kwantitatieve targets ten aanzien van het begrotingstekort zijn behaald. Hoewel de gerealiseerde inkomstenverhoging tot en met eind juni 2010 iets lager is uitgevallen dan de geraamd in de MEFP, is de gerealiseerde uitgavenverlaging hoger dan geraamd.

Alle maatregelen die in de MEFP voor 2010 gevraagd werden, zijn inmiddels door het parlement aangenomen. Onder andere is een wet aangenomen die voorziet in een meerjarig begrotingsproces, met meerjarige uitgavenplafonds voor de centrale overheid. Ook zijn maatregelen getroffen om belastingontduiking te verminderen en de belastinginning te stroomlijnen.

De regering zal zich de komende maanden in moeten zetten om tegenvallers aan de inkomstenkant te voorkomen. Tevens is een belangrijk aandachtspunt dat, hoewel er grote vooruitgang is geboekt in de datavoorziening door lagere overheden en de kwaliteit en tijdigheid van deze data, er in de komende maanden op dit terrein verdere verbetering noodzakelijk is om nauwkeuriger toezicht op de uitgaven te kunnen realiseren.

Structurele maatregelen

Griekenland heeft structurele hervormingen doorgevoerd die in voldoende mate in lijn zijn met de vereisten volgens de MEFP. Een belangrijk onderdeel hiervan is de vergaande hervorming van het pensioenstelsel. Twee in juli aangenomen pensioenwetten voorzien onder meer in een verhoging van de pensioenleeftijd van 60 naar 65 jaar, en een verhoging van de volledige contributieperiode van 35 naar 40 jaar. Vanaf 2021 zal de pensioengerechtigde leeftijd elke drie jaar worden bijgesteld op basis van de ontwikkeling van de levensverwachting. Tenslotte is overgestapt van een eindloonregeling naar een middenloonregeling.

Datum
24 augustus 2010

Ons kenmerk
BFB/2010-941M

Ook op het terrein van de arbeidsmarkt en het openbaar bestuur zijn belangrijke hervormingen doorgevoerd. Zo is de ontslagbescherming, die tot de meest strikte in Europa behoorde, verkleind, en zijn efficiëntiebesparingen geboekt door de samenvoeging van gemeenten en bestuurslagen.

In de komende maanden zal de regering verdere hervormingen moeten doorvoeren om de economische structuur te versterken, bijvoorbeeld door maatregelen te nemen om de inefficiënties op productmarkten te verlagen en zo de concurrentiekracht van de economie verder te bevorderen. Dit is essentieel voor het langere termijn herstel van de Griekse economie.

Financiële sector

Het Financial Stability Fund, waarmee middelen beschikbaar gesteld worden om Griekse banken, indien nodig, te herkapitaliseren, is tijdig opgericht, conform de afspraak in de MEFP. Dit fonds zal in de komende tijd worden aangevuld tot een bedrag van 10 miljard euro.

Terugtrekking Slowakije uit leningenpakket

Onlangs werd bekend dat het Slowaakse parlement heeft besloten niet deel te nemen aan het leningenpakket voor Griekenland. Op het moment dat het leningenpakket werd overeengekomen, genoot dit de steun van alle eurolanden, inclusief de toenmalige Slowaakse regering.

Nederland betreurt het besluit van de Slowaakse regering zeer. Slowakije profiteert net als alle andere eurolanden van de positieve uitwerking die het Griekse leningenpakket heeft gehad op de financiële stabiliteit in het eurogebied. Slowakije schendt met deze stap het vertrouwen van de andere eurolanden. Nederland verwacht dat de Eurogroep Slowakije hierop aan zal spreken.

Door het besluit van het Slowaakse parlement zal de omvang van het totale leningenpakket voor Griekenland worden verkleind met het Slowaakse aandeel in het pakket (818 miljoen euro). Gezien de beperkte omvang van dit Slowaakse aandeel is niet de verwachting dat dit problemen zal geven. Het besluit van Slowakije zal derhalve geen gevolgen hebben voor de totale Nederlandse bijdrage.

Naar het oordeel van het IMF, de Europese Commissie en de ECB voldoet Griekenland in voldoende mate aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van de tweede leningentranche (zie bijlage 2: Statement by the European Commission, the ECB and IMF on the First Review Mission to Greece). Deze tranche bedraagt in totaal 9 miljard euro, waarvan 6,5 miljard van de eurolanden en 2,5 miljard van het IMF. Nederland heeft voor 2010 in totaal voor het Griekse programma een

**Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen**

Datum
24 augustus 2010

Ons kenmerk
BFB/2010-941M

leningenbedrag van 1,8 miljard euro beschikbaar gesteld. Dit bedrag zal niet overschreden worden.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
de minister van Financiën,

mr. drs. J.C. de Jager